

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Szabolcska Mihály szobrának leleplezésekor

Írta és Ókécskén, 1939. évi május hó 21-én elmondotta:

DR. RAVASZ LÁSZLÓ.

Minden alkalmi beszéd a pillanat exegise. Ezt akarom adni én is és egy megállapítással kezdem. Az a tény, hogy egy szép magyar község egy nagy magyar poétának saját költségén szobrot állít és a szobor leleplezését olyan ünneppé teszi, hogy az ország fővárosának társadalma és a közelet vezetői e község aprajával és nagyjával együtt ünnepel, vigasztaló és jelemelő bizonyíték amellett, hogy Magyarországon nincsenek még annyira szétszakítva az emberek, mint amennyire azt néha látjuk s vannak olyan közös javaink, érzéseink, amelyeknek birtokában mindnyájan egybe tudunk jönni.

Ez a közös javunk, amely e pillanatban mindnyájunkat egybeforraszt: a Szabolcska Mihály költői egyénisége.

E pillanatban mindnyájan azt érezzük, hogy ez a költői egyéniség a gondviselésnek egy nagy ajándéka. Örülünk annak, hogy ezért az ajándékért mennyi magyar ember érez őszinte és tisztá hátát. Burns azt mondotta: csináljátok ti a nép lörvényeit, én hadd írjam dalait. A lörvény kísérlet az igazságra, a dal maga igazság. Köszönni jöttünk ide a dal, benne az igazságot, a szépséget és a magyarságot, mindazt az ajándékot, amit Szabolcska Mihálytól vettünk. Azért jöttevünk, aki megtanít egy dalra, s mert a dalban lelkünk átijjodik, megenyhül, kiengesztelődik. Jöttevünk azért, mert a dal igazságra tanít, azokra a költői igazságokra, amelyek nélkül olyan volna az élet, mint az éjszaka csillag nélkül. Távoli világokból sugároznak reánk a csillagok is, nem lehet meglapintani, piacra vinni, kölesönt venni rá: de roppant dicsőséget, mérhetetlen távolságokat, örökkévaló lörvényeket, feljoghatatlan erőket jelentenek, ugyanakkor fényük ellenállhatatlanul, szomorúan is és édesen is belemosolyog a szívünkbe. Jöttevünk a költő azért, mert dala szépségeket ad az életünkbe. Borzasztó volna élni egy olyan világban, ahonnan elköltözött a szépség. A világ szépség nélkül is világ s az életet anélkül is le lehetne élni. De a szépség éppen azt jelenti, hogy Isten jókedvűből teremtette a világot, örül neki, gyönyörködik benne. Isten gyönyörűségének visszfénye a szépség. Milyen rendkívüli ajándék, ha valaki gyönyörködik a világban, a természetben, az ifjúságban. Gyönyörködhetik az őszben, az elmúlásban, a halálban, éppen úgy, mint a tavaszban és a jeltámadásban. És a dal jöttevünk azért, mert megerősít magyarságukban, megtanít arra, hogy ez az életnek egyik legnagyobb ajándéka: sohasem lehet eléggé megköszönni, eléggé meghálálni és eléggé megszolgálni. Milyen nagy győzelem, amikor éppen az létezik örömünk és büszkeségünk tárgyává, amiért szeretnénk lenézni és hátratenni. A világ azt kiáltja felénk: pusztulj el, mert rettenő a bűnöd: magyar vagy: mi azt kiáltjuk: élünk, mert egy a jogcímünk és a kiváltságunk: magyarok vagyunk.

Ezt hozta nekünk Szabolcska Mihály költésze. Szabolcska Mihály költészetét magától Szabolcska Mihálytól elválasztani nem lehet, mint a gyertyát a világosságától. Aki az ő költészetét szereti, szereti őt s aki vele személy szerint rokonszenvez, az hódol költésze előtt is.

Az érc őrzi a költő képemását. De minden ércnél maradandóbban meg kell őriznie a magyar nép lelkének a Szabolcska Mihály lelki képemását azzal, hogy megérti. Minél inkább megértjük, annál inkább hozzá értelmesedünk. Minél inkább vele érzünk, annál inkább hozzá finomul az érzésünk. Minél inkább azt szeretjük, azt kívánjuk és azt akarjuk, amit ő, annál inkább hasonlítani kezdünk hozzá. Ideáljaiban minden korszak önmagát kívánja magasabb, tisztább és nemesebb formában látni s ha ideáljait megőrzi, tanításait tanulja, tanácsát követi, azt tanúsítja ezzel, hogy nem adja fel a reményt önmaga legmagasabb rendeltetése jelöl. Egy nagy magyar poétának egy kis tisztamen lí községben levő szobra a magyar életakarának és fogadalomtételnek ilyen beszédes jelképévé válik.

A megtanulhatatlan ének.

Az Ige fénye a debreceni kollégiumi kántus kétszázéves jubileumán.

Jelenések 14:1—3. És látám íme egy Bárány áll vala Sion hegyén, és ő vele Száznegyvennégy ezren, akiknek homlokán írva vala az ő Atyjának neve. És hallék szózatot az égből, mint sok vizeknek zúgását és mint nagy mennydörgésnek szavát; és hallám hárfásoknak szavát, akik az ő hárfájokkal hárfáznak vala. És énekelnek vala mintegy új éneket a királyi szék előtt és a négy lelkes állat előtt és a vének előtt; és senki meg nem tanulhatja azt a éneket, csak a száznegyvennégy ezer, akik áron vétettek meg a földről.

Ésaiás 40:1 Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, így szól Istenetek!

Ósrégi időkben megsejtette már a költői és bölcséleti intuíció azt, amit később az exakt tudomány is igazolt: hogy a világmindenségben matematikailag kifejezhető törvények uralkodnak. Ezzel együtt pedig rögtön megjelent az a másik csodálatos megsejtés is, hogy a világmindenség matematikailag kifejezhető törvényeinek örök érvényesülési formája a *harmónia* és a *ritmus*. Így áll elő egy, a világmindenséget átható felséges, szakadatlan zene, amelynek ütemére mozognak az égitestek: a *szférák zenéje*. Ezt a zenét a mi szegény fülünk és szívünk csak azért nem hallhatja, mert telve van a világ zürzavaros zajával.

Ez a pythagorasi gondolat még sokkal elmélyültebben, az isteni kijelentéshez jobban közelítve jelenik meg a mind e mai napig egyetlen keresztyén történetbölcsészelnél, a nagy Agostonnál. Ő a történetből is kihall egy *magnum carmen*-t, egy *ineffabilis modulator* vezérdallamát. Ezt a dallamot a hívő szív szerint már a történet legnagyobb és legsötétebb zürzavarában is megérti s *aeterna contemplatio Dei*-re vezetetik általa.

Ámde az Ige tiszta és szentségesen józan fényében még az Agoston ihletett sejtése is helyesbítésre szorul. Íme: az Ige bizonyosága szerint az örökkévalóságban csak *egy* ének zeng szüntelen, a teremtés kezdete óta zengő s mégis mindig új ének: a *megváltottak haláléneke*, amelyet ők az angyalokkal s minden mennyei seregekkel *együtt* énekelnek.

Földi ember ezt az éneket *nem hallhatja meg*. Ha hallja, kivételes kegyelemajándékból, a Szent Lélek Istentől elragadtatva hallja, mint János apostol: vagy ihletett költői álomban — Arany János szerint az örökkévalóságba tévedő „földi álomban” — véli hallani, mint Dante a Purgatorium IX. énekében:

„Én megfordultam a legelső hangra,
s *Te Deum* szólalt hirtelen, amelynek
édes zenébe vegyült tiszta hangja.
És éppolyan volt ez a hang a fülnek,
hangja ennek a *Te Deum* zenének,
mint mikor orgonához énekelnek
és majd hallatszik, majd meg nem, az ének
(Babits M. fordítása.)

De *megtanulni* ezt az örök-új éneket nem lehet másoknak, csak azoknak, akik már „áron vétettek meg a földről”: a választottaknak, akikért Krisztus vére hullott, akik ideleln a hitnek dicsőséges harcát már megválták s azután hazatérhettek, megjelen-

hettek Isten királyi széke előtt Krisztus véreben megmosatva, Krisztus érdemének kölesönkapott és rájuk borított palástjába burkolózva, és örökre kegyelembe fogadtattak.

*

Ez a megtanulhatatlan dal tehát tulajdonképpen a *mennyei* egyház éneke. De mily nagy ajándék, hogy már a földi egyháznak is szabad énekelnie — amint a hadsereg vagy a zarándokcsapat menetelés közben is énekel, nemcsak a célnál! Ez az ének egyelőre még sokkal inkább könyörgés, mint hálaadás, sokkal inkább sóvárgó, néha tikkadt epekedés, mint mámoros örömujjongás. De van a mennyeivel *egy* közös vonása: ezt sem tanulhatja meg más, csak az, aki már Krisztust megváltójául elfogadta, tehát az, aki tudja, hogy ő is áron vétetik meg a földről.

Az *egyház éneke nem lehet más, csak Krisztushoz könyörgő és Krisztusért halál adó ének*. Akár a *CL.* zsoltár, amelyek a megleendő, akár a dicséretnek, amelyek a meglett váltságról szólnak. Minden más, amit az egyház valaha is énekelt vagy énekel: *Krisztuson és a Biblián kívül való vallásos gerjedezés*, Istent vagy inkább „az istenséget” antikizálva magasztaló óda, versbeszedett természet-, vallás- vagy életbölcselet. Mindez az ének közös az egyházban a világgal, ő attól tanulja s az tőle viszont új kiadásban megtanulja. *Egy* éneke van az egyháznak, amely csak az övé: a megtanulhatatlan ének, a Krisztus véren megváltottaknak, a kiválasztó kegyelem által homlokukon megjegyzetteknek a földön töredezetten és el-elnémulva, az örökkévalóságban szüntelenül, dicső teljességben zengő éneke.

Hogy a mindenkor földi egyház és Megváltója között mekkora a közelség, illetőleg a távolság: annak egyik legesalhatatlanabb mutatója — *énekei*.

*

A kétszáz éves Kántus legelső megszólalása az emberi nyomor és kín mélységeiből Istenhez felsíró jajszó, a vigasztalás, a szabadulás, a megváltás, a feltámadás és boldog öröklét zengő hirdetése volt. A dúló ragály idejében szolgált először a megriadt, naponként lögyő és csaknem pásztortalanná vált debreceni gyülekezetnek: egy nagy halál közepette zendítette meg a megváltottak örökélet-himnuszát. Később is nagyon sokáig ez maradt fő szolgálat. Mily meghatóan beszél még csak száz évvel ezelőtt is (1842) a félig idegen nemzetiségű és egészen idegen vallású nagy jöltevő és alapító Thököly Szabbás arról a drága vigasztalásról, amelyben őt éneklésével a Kántus részesíté — és mennyre érzi e vigasztalás fejében a „hálaadó” kötelezettségét!

Íme a magyar református éneklés örök misz-sziója!

Ezt a missziót a mi Kántusunk fennállása első századában még meglehetősen csorbítatlanul megőrizte. De második századában az egyházi élet általános hanyatlásával együtt őt is sokkal jobban érdekelte a sok megtanulható dal, mint az egy megtanulhatatlan ének. Ő is tanult, őtőle is tanultak. Becsületet szerzett az ősi Iskolának, a nemes Városnak, a

magyar művészléleknek, a dalszerző magyar géniusznak — de vajjon hordozta és hordozza-e első századához hasonlóan a vigasztalás evangéliumi misszióját?

Nem jellemző-e, hogy ma a legszebb, leghíresebb, legnépszerűbb darabjai — amelyek életével és szerepléseivel már úgyszólván összeforrtak — a nagy emberi vigasztalanságnak két mélyen szomorú dala: *a családok reményéről és az üres visszhangnak panaszkodó magános árva szivéről!*

*

„Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, így szól Istenetek!” Ez a te dolgod, ősi dicsőséged és örök-új rendeltetésed, kedves jubiláló Kántus. A vigasztalás

megtanulhatatlan énekén a világ nem fog kapni annyira, mint a sok megtanulható dalon — de higyjétek el, minden választottak szívéből, az „áron megvettetek” és minden mennyei seregek ajakáról édes, erős, boldog, hálás és örök visszhang fog zendülni rá.

Vándorúton, hadak útján zendüljön Krisztus egyházának, az Evangélium magyar népének bizonyoságtevő éneke, áradjon belőle egyre teljesebben a nagy és örök Vigasztalás — és zengjen mindaddig, amíg egykor egybe nem olvad a száznegyvennégy ezrekével s amíg minden földi diszharmóniát el nem nyel a mennyei harmónia!

Révész Imre.

A tiszántúli református egyházkerület tanácsulése.

A múlt héten, május hó 25-én reggel 9 órára tanácsulést hívott egybe a debreceni Kollégium kistanácsstermébe az egyházkerület Elnöksége. A tanácsulés előtt még rövid gyulést tartott a Kollégium igazgatótanácsa.

A tanácsulést Dr. Révész Imre püspök bibliavlasása és imádsága nyitotta meg; a jelenlevőket báró Vay László üdvözölte. A megnyitó rendjén püspökünk megemlékezett a Kárpátalja visszatéréséről, honnan újabb három beregi és tíz máramaros-ugocsai gyülekezet csatoltatott vissza egyházkerületünkhöz. Mondhatni, mindenikhez nagy történelmi emlékeink fűződnek. Árpádkori őstelepitések ezek a községek; sokszor elárasztotta őket az idegen nép, de mindenkor erősen megállottak; ennek az erős megállásnak okát legtalálóbban Ravasz László püspök szavaival lehet kifejezni: „A nép megtartotta a hitét és a hit megtartotta a népet.”

Püspökünk indítványára a tanácsulés a következő táviratot küldötte a főméltóságú Kormányzó úrhoz:

„Tiszántúli református egyházkerületünk mai napon Debrecenben tartott tanácsuléséből hódolattal köszöntjük Főméltóságodat: a magyar lélek mélyéről sugárzó ragaszkodás és hűség legszentebb érzéseivel gondolunk és tekintünk fel Főméltóságodra, ki a nehéz idők forgatagában is biztos kézzel és Istenre tekintő erős hittel tartja országunk kormánykerekeit. Életére, munkásságára, a reánk bízottakkal együtt Isten áldásáért imádkozunk. Dr. Révész Imre püspök, báró Vay László főgondnok.”

Ugyancsak táviratban köszöntötte a tanácsulés gróf Teleki Pál miniszterelnököt is:

„A tiszántúli református egyházkerület mai napon Debrecenben tartott tanácsuléséből kérjük, fogadja a nagyméltóságú Miniszterelnök úr, a gondjainkra bízott gyülekezetek nevében is kifejezett tiszteletadásunkat és köszöntésünket. Kormányzásának két jelszava mély visszhangra kél lelkünkben: becsületesség a politikában és alyai szeretet a magyar ifjúság iránt. Isten áldását kérjük életére és jenkölt célkilüzéseire. Dr. Révész Imre püspök, báró Vay László főgondnok.”

Meleghangú táviratot küldött még a tanácsulés a visszatért kárpátaljai testvérekhez és vezetőhöz, Bertók Béla munkácsi püspökhöz és Isaák Imre lécsői espereshez.

Dr. Révész Imre püspök ezután az elnöklő báró Vay László főgondnokhoz fordult és meleg szavakkal köszöntötte legutóbbi magas kitüntetése alkalmasból.

„Szeretettel és tisztelettel köszöntjük főgondnokunkat, báró Vay Lászlót magas kitüntetése alkalmasból. A mi egyházkerületünknek büszkeség és öröm az ő kitüntetése. Báró Vay László egyházunk érdekeinek munkálója; az ő öröme és erőssége Krisztushól származik.”

Báró Vay László köszönetet mondott a szeretetteljes üdvözlésért. Kijelentette, hogy kitüntetése újabb elkötelezést jelent számára, melyet elsősorban egyházával szemben kíván teljesíteni.

Ezután az egyházkerület tanácsulése a Kollégium 1939—40. évi költségvetésével foglalkozott. A költségvetést a tanácsulést megelőző kollégiumi igazgatótanács ülése részleteiben letárgyalta és annak javaslata alapján fogadta el azt az egyházkerület tanácsulése. A tanácsulés ez alkalommal a február elején tartott egyházkerületi közgyulés határozata alapján felhatalmazást nyert a költségvetés letárgyalására és jóváhagyására.

A nyugdíjügyek során javasolta a tanácsulés Kovács Ferenc nyírkéresi lelkipásztor nyugdíjaztatását 25 esztendőszolgálat után, Valády Mátyás zsurki lelkipásztor nyugdíjaztatását 37 évi szolgálat után és Nagy András debreceni kántor nyugdíjaztatását 40 évi szolgálat után.

A tárgysorozat további részében az egyházmegegyék előterjesztéseivel, adásvételi és ajándékozási szerződésekkel, alapítványi ügyekkel, kölesönügyekkel és díjlevélügyekkel foglalkozott az egyházkerület tanácsulése.

Báró Vay László főgondnok zárta be a tanácsulést, mely Dr. Révész Imre püspök imájával véget ért.

— Isten parancsol a léleknek. A lélek parancsoljon a testnek. (Augusztinus.)

— A születés jobban determinál, mint a nevelés. (Haendel.)

— Énekeink a jövőben, (az új énekeskönyvben) legyenek biblikusabbak, mert ma nem eléggé azok. (Coelestin.)

— Elbukik az az ifjú, akinek korán megmondják azt, hogy te nagy vagy. (Teleki P.)

Szabolcska Mihály szobrának leleplezése Ókécskén.

Hármas ünnepe volt e szép alföldi színmagyar községnek a múlt vasárnap. Új községházát és országzászlót avattak: ugyanakkor leleplezték a község nagynevű szülöttjének, Szabolcska Mihály halhatatlan emlékü, költő-lelkipásztornak a mellszobrát. Díszes vendégsereg gyűlekezett a nagy napra, Okos Gyula lelkipásztor vendégszerető házába, onnan a sugártornyú, sílútos, pompásan megépített templomba, hol a nagy előd fia, Dr. Szabolcska László budahegyvidéki lelkipásztor hirdette az Igét. A szobor előtti ünnepély ünnepi szónoka Dr. Ravasz László dunamelléki református püspök volt, ki azzal tisztelte meg Lapunkat, hogy beszéde kezirátát kész örömmel boesátotta rendelkezésünkre. A szobor talpazatát egész halom koszorúval borították: kezdve a kultuskormánytól és tudományos akadémiától, egyházi és polgári hatóságokon át, a falusi gyülekezetekig. Tiszántúli református egyházkerületünk és debreceni Kollégiumunk nevében, Lapunk felelős szerkesztője helyezte koszorút, mely a debreceni Nagyerdő tölgyfalombjaiból készült, szalagbokrétaja illatos akácvirágokból, lehát ugyanazokról az ősi jákról, amelyeknek árnyékában Szabolcska Mihály, az egykori debreceni diák és szenior, kibontotta lelke szárnyait. A pompás szobor Horvay János mesteri alkotása, kiről tudjuk, hogy a genji Kálvin-szobor és emlékmű pályázatán is első díjat nyert s aki kedvesen elmondotta, hogy neki a közel tíz éve elhunyt Szabolcska Mihályról nem kellett képmás vagy egyéb emlékeztető, mert negyvenéves barátság jüzte őket össze s lelke szemével e pillanatban is látja a nagy poétát. Ennek a művészi lelki látásnak bizonyossága az új szobor, amely köré csoportosulva, mindnyájunk lelkéből egy közös sóhaj szállt föl: *de kár, hogy csak egy jalu népe jöjje látni nap mint nap e remekbékészült szobrot...* A sóhaj csakhamar derült gondolatlá jormátódott

s kivirágzott: Debrecenre várna, az ország minden más helye előtt az a feladat, hogy készíttesse el Horvay mesteri alkotása mását a Nagyerdő számára... Boldogan fogadtuk s hoztuk haza magunkkal ezt az Isten Lelkétől ihletett gondolatot; lelkesen hirdetjük első helyen itt Lapunk hasábjain s jelentjük azt is, hogy Dr. Ravasz László püspök atyánk ama tényével, hogy ünnepi beszédét egyenesen Lapunk hasábjaira szánta: ennek a gondolatnak óhajtott lendületet adni... Dobbanjanak meg a szívek! Mozduljanak meg a cselekvő erős férfiakok ez ügy szolgálatában. Első helyen reámutatunk a debreceni Csokonai Körre, e nagymúltú s legszentebb értékeinket s tradícióinkat őrző nemes társaságra. Úgy tudjuk, hogy a Csokonai Kör már régen elhatározta a Szabolcska emlékének megörökítését Debrecenben s erre a célra bizonyos összeg is áll rendelkezésre. Reménységgel tekintünk a Csokonai Kör illusztris vezetőségére s ajánljuk meleg szívvel nekik ezt a gondolatot: a Szabolcska-szobor Debrecenben leendő felállítását... Végül bekoronázzuk ezt a tudósítást azzal, hogy ideiktatjuk Baja Mihály költő-papunk rövid kis versét, melyet a Szabolcska-szobor leleplezésére írt s Lapunknak szánt:

Szabolcska Mihály szobránál.

Dalod egyszerű, mint a puszták harangja,
Eget is földet is csokolgat a hangja.
Búzafölde ringalja, kis pacsirta sírja,
Halkan jözökog rá edesanyánk sírja.

Magyart a magyarnak, ez a hitvallásod,
A kerek égboltot már pirkadni látod.
Kiderül maholnap a magyar ég alja,
Ha minden magyar a te hitedet vallja.

I R O D A L O M

Pálóczi Czinke István: Zsoltárok. Miskolc, 1938. Sr. 224 lap.

Most öt esztendeje, e Lap pár számán keresztül igen alapos tudományos vita folyt le abban a kérdésben, hogy magyar református őseink eredetileg rithmikusán énekeltek-e, vagy sem, s ha igen, mi akadály lehet annak, hogy ez az éneklési mód a mai *chorális* stílus helyébe visszaállítsassék? A kérdés akkor eldöntetlen maradt, ami természetes is, mivel az egyik álláspont csak az *elmélet* tétéivel, a másik pedig nagyjából csak a *gyakorlat* bizonyosságaival vitatta a kérdést, s a két álláspont egyeztetésére még csak kísérlet sem tétetett. Mi akkor a vitába nem szövtünk bele, egyszerűen abból az okból, mert az kezdett már meglehetősen szenvedélyes hangúvá válni. Most azonban, hogy Pálóczi Czinke István zsoltárdolgozása kezünkben van, az alább mondandókhöz egyet s mást előre kell bocsátanunk még abban a tudatban is, hogy az sem egyik, sem másik állásponttal teljes egészében nem egyezik.

Kétségtelen, hogy a svájci dallamok, melyeket a német fordítás közvetítésével Szenczi Molnár Albert szövegestől együtt átvett, eredetileg csakugyan rithmikusak. Megfigyelhető az is, hogy *dallami* és *szövegi* rithmus a legpompásabban fedi egymást. Ez pedig úgy volt elérhető, hogy nem a szöveg alkalmazkodott a már rithmikusnak megállapított dallamhoz, hanem a *szöveg szótagi rithmikája szabta és állapította meg a dallami rithmikát*. E természetesen párhuzam; azonban már az első idegennyelvű fordító, Lobwasser keze alatt összetört, s így Szenczi Molnár Albert, ki ez utóbbi munkájából dolgozott, s akinek emellett a prozódiai mai követelmények felől halvány sejtelmé sem lehetett, egyszerűen lemásolta a rithmikus dallami képet, de a fordításában a szótagi egyezésen kívül semmi más megkötöttségre nem törekedett. S még szerencse, hogy ennyi is történt. Mert állíthatjuk: ha Szenczinek a legtávolabbról is érzése lett volna afelől, hogy neki a dallam és szöveg között rithmikai párhuzamot kell teremtenie, az akkori gyarló verselési technika mellett már eleve visszaborzad a vállalkozásától, s ma — áhítatos híveink roppant lelki kárára s nemzeti művelődéstörténetünk kibeszélhetetlen veszteségére — Szenczi-fordította

zsoltárokat nem ismerünk. De ettől eltekintve sem érezte szükségét Szenczi a ritmikus dallamhoz simuló fordításnak, mikor ő tudhatta legjobban, hogy a magyar éneklési mód számára minden időmértékes, legkivált a francia szöveg szótagi ritmikájának szeszélyes szökdelése elképzelhetlenül idegen modor volt már századokkal ezelőtt, mint ahogy az ma is. Tízévtől kezdve egész sor régi bizonyosságunk van erre egész a kuruc dallamköltészetig, melyet épp a mi énekeink irányítottak és termékenyítették zsoltárszerűekké, sőt tovább: a Kossuth-nótáig, melyben Szatmárnak egyik éneke jelenik meg teljes változatosságban. Az a körülmény tehát, hogy Szenczi után az egymást követő zsoltárkiadások még a múlt század elején is ritmikusnak jegyzik a dallamot, az eredeti mintához való üres ragaszkodásnál másnak nem tekinthető, mert gyülekezeteink valójában aszerint, vagyis ritmikusán sosem énekeltek: már csak azért sem énekelhettek így, mert még a kis — 40—50 főből álló — gyülekezet ajkán is szükségképpen chorálissá válik akár a legegyszerűbben ritmizált ének is, amiatt bizonyosság erre maga a Himnusz, és valamennyi Hozsánna- vagy Hallelujah-ének, mely vasárnapi iskolákban, családi áhitatok alkalmain énekelhető eredeti ritmusában, de mindjárt chorálissá válnék, ha templomi gyülekezetek ajkára kerülne. (Szerintünk már csak ezért sem lesz azokból soha gyülekezeti templomi ének.)

Ezek alapján meddő kísérletezés volna a zsoltárokat az eredeti francia ritmikus dallam járma alá kényszeríteni még az esetben is, ha vállalni valaki az ilyen mű átdolgozásnak szinte leküzdhetetlen akadályokkal fenyegető óriási munkáját. Viszont a Szenczi-féle szöveget változatlanul visszavinni az eredetileg idegen dallam ritmusára, a legképtelenebb zenei analfabétizmus lenne, amire egyébként mégis láttunk már pár visszariasztó példát.

Hol itt a kibontakozás útja? Abban az irányban, melyet az 1903-ban megjelent ú. n. próbaénekeskönyv jelölt meg. Ez az énekeskönyv a zsoltárdallamokat korunk chorális hangjegyzési módjában negyed és fél időmértékű kótákkal jelöli, s ezáltal a gyakorlatban használatos éneklési mód mellett foglal — nagyon helyesen — állást. Hivatalos egyházunk mégsem ezt, hanem a próbaénekeshez viszonyítva éppen nem haladást, hanem egyenesen visszaesést jelentő mai énekeskönyvünket vezette be. Erre pedig az volt a legfőbb oka, hogy a próbaénekeskönyv a feladatának második részét nem tudta sikerrel megoldani: a dallami motívumok kerekdedségéhez alkalmazandó szöveg-átalakításai szintelenekké, erőteljessé, laposakká, a vers kedvéért az eredeti értelem-től messze eltérőkké lettek anélkül, hogy a szövegi és dallami hangsúlyok parallelét legalább kifogástalanul vezették volna. Így tehát Zsinatunk visszafért az előbbi útra, s a chorális stílust a fél- és egész időmértékű hangjegyek alkalmazásával meghagyván, mai énekeskönyvünkbe visszafogadta számba sem jöhető csekély változtatással az eredeti Szenczi-féle szöveget.

Mint századokkal ezelőtt a keserves magyar idők sajtolták ki a fájó lelkekből a jeremiádokat, úgy termett e viszontagságos magyar élet most is oly szellemi értéket, mint aminőt Pálóczi Czinke István zsoltár-átdolgozásai jelentenek. A Felvidék megszállása után mintegy negyedmillió szinmagyar református lélek

került cseh uralom alá, s ennek kormánya mindjárt megtiltotta a magyarországi énekeskönyv használatát. A felvidéki reformátusság tehát kénytelen volt új énekeskönyvről gondoskodni. Ez a munka van most a kezünk alatt: Dávid százötven zsoltárának verses alakban feldolgozása, szöveg szerint teljes egészében, dallamilag pedig rendszerint a saját, vagy — ha rikábban használatos — más hasonló méretű, de használatosabb melódiára. Egyik-másik zsoltár (számszerint tizenhárom) ismertebb magyar dallamra másodszer is feldolgozásra kerül.

Tudomásunk szerint Szenczi óta ez az első teljes zsoltárátdolgozás és pedig olyan szempontok szerint, amelyek a fentebb körvonalozott problémát megoldani alkalmasak. Pálóczi Czinke István *érzi* (nem tudom: zenész ember-e?), hogy a dallammenet igazi ritmusát nem a mesterséges cezurák közé beosztott időmértékűség adja meg, hanem azok a belső tagoltságok, melyek a motívumi egybetartozóság erejével — mint apró hullámok — még a taktusbeosztás mesterséges gátjait is átlépik; s dallamot és szöveget szervesen egymással kapcsolni nem tud valaki addig, míg e dallami apró hullámlökések mozgását megfigyelni s megérezni érzeke ki nem fejlődött. Pálóczi Czinke István kifogástalan magyar hangsúlyos versét megkapó módon tudja a dallam belső ritmikájával egyesíteni. Itt természetesen általánosságban szólnunk, mert a részletekben vagy elnézésből, vagy sajtóhibákból bőven akad javítanivaló.

A szövegfordítások természetesen nem szószentimentiek, de — ahogy pár kommentár segítségével utána néztem s valamennyi zsoltárt tüzetesen áttanulmányoztam — az eredeti értelemezhez hívek. A nyelv kifejező, egyszerű, természetes, népies, sokszor mesterien festő. A zsoltároknál a tartalom alap gondolata címként az illető zsoltár élére kerül.

Értekes vonása a munkának az ügyes aktualizálás, melyben szenvedő anyaszentegyházunk szenvedő állapota meghatározó módon tükröződik. Idevonatkozóan maga a szerző nyilatkozik így a munkájához írott előszavában: „Ültem én is a babiloni vízek mellett, mintegy tíz évig a cseh járom alatt szolgálva Istenemet és népemet. Éppen azért különös gondot fordítottam a választott népek könnyhullásos múltját, őriző pásztorságát megőrkítő zsoltárainak átdolgozására, mert azok miniket is szívünkön találnak, s az Úrról gondolkoznai tanítanak.”

Mi a célja a szerzőnek e zsoltárokkal?

Saját nyilatkozata szerint az, hogy népünknek és ifjúságunknak mindennapi lelki eledelül, bűnbánat-ébresztőül és orvosságul *magyaros* ajándékot adjon, továbbá, hogy szolgáljon az házi olvasmányul, vallás-tanítási segédeszközül, vallásos és ifjúsági összejöveteleken pedig nyújtson szavaltati darabokat. Mi e kedves kis munkában még messzebbmenő hivatást is látunk, melynek teljesedése felé az első lépést már az Egyetemes Konvent megtette azzal, miszerint utasította az énekügyi bizottságot, hogy énekeskönyvünk jövő átdolgozása alkalmával Pálóczi Czinke István nyug. püspök munkáját vegye figyelembe.

(Debrecen.)

D. Nagy Sándor.

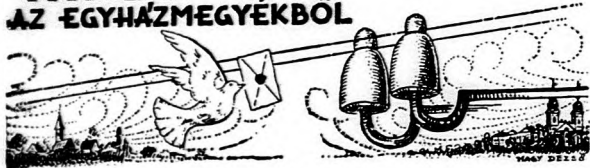
ELŐFIZETÉST HIRDETEK Barcza József dózei lelképásztor prédikációira. Szerző, mint volt tanárul, engem tisztelt meg azzal, hogy az iskoláig visszanyúló bizalommal dolgozatait bíráltra, s ha úgy látnám jónak, kiadásra hozzám

küldötte be. Atolvasás után 36 darab ünnepi, alkalmi és közönséges beszédet kiválasztottam, mint amelyek a megjelentetésre kiválóan érdemesek s azokra, im. előfizetést nyitok.

A beszédekkel textusszerűség, mély és tiszta evangéliumi levegő, gondolatgazdagság, eredeti jellegesség, fordulatosság, közérthetőség, kiváló gyakorlatiasság, helyenként meglepő alkalmazási képesség, logikai elrendezés és okjejtés s világos iróly jellemzik, egyben ajánlják.

A mű ez év május havában jelent meg 11—12 nyolcad-íven. Ára bérmentve előfizetőknek 2-50 P., könypkereskedői úton 3-50 P. Az előfizetési díjak a Bethlen Gábor nyomdának (Budapest, IX., Kálvin-tér 8. sz.) küldendők. Befizetési lap száma: 18.320. Kiss Ferenc.

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Makó. A Református Nőegylet feleségképző-akadémiát rendezett. Tíz heten át tíz előadásban és egy előadás után sokszor élénk hozzászólásokban kerültek megvitatásra a következő problémák: Házasságok az égben köttetnek. Leányálom — valóság. Fényűzés — takarékoság. Az otthon esztétikája. A nő mint házi orvos. Nemzetvédelem a családban. A gyermekszoba problémái stb. Előadók voltak: Szírbik Sándor lelkész, Takács Irén segédlelkész, Budai Margit tanítónő, Dr. Szabó István tanügyi segédfoglalmazó, Dr. Ravasz Dezső polgári iskolai igazgató, Glósz Ferenc polgári iskolai tanár, vitéz Dr. Gera János orvos, Tarnay László gimnáziumi igazgató, Dr. Diószeghy András ker. isk. igazgató, Dr. Joó Imre varm. tisztifőorvos. — Ezt a jólsikerült előadás-sorozatot befejezte a május 7-én rendezett záróünnepély, melynek sikerét gazdag műsor biztosította. Dr. Nagylakyné Nagy Ilonka elnöknő megnyitó szavai után a Nőegylet leánykara énekelt. Előadást tartott: Dr. Ferenczy Károlyné: „Mit adhat és mit kell, hogy adjon a nő a házasságban?” címen. Énekelt Nagy-György Sándorné, Bódás János verseiből szavalt Erdélyi Katalin tanítónő, Gordonkát játszott Bánffy Adorján, Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkész előadása: „Mit adhat és mit kell, hogy adjon a férfi a házasságban?” címen. Nagy-György Sándor lelkész énekelt. Végül a Belvárosi Református Énekkar a Rákóczi-indulót adta elő.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A berettyóújfalui református egyházban április 26-án tartott valláspedagógiai szemináriumon két értékes mintatanításon kívül a konfirmációi előkészítéssel kapcsolatos értekezés hangzott el, melynek előadója Fehér László segédlelkész volt. A jólsikerült szemináriumot családias jellegű közebed követte.

Magyarországi körútja során Goebel Tina külmissonáriusnő április hó 29-én látogatta meg a gyülekezetet. Délután az ifjúságnak, este a felnőtt közönségnek tartott nagy érdeklődéssel kísért elő-

adást. Az előadót lekipásztor tolmácsolta. Önkéntes adományok összege 43 P volt.

A nyíregyházi Leánykálvineum művészgardája május hó 6-án immár harmadízben látogatta meg a berettyóújfalui egyházat mindenkor nagy érdeklődéssel várt és felkarolt műsoros-estély tartása céljából. Az értékes műsört nagy közönség hallgatta végig, amely lelkesen tapsolt a szereplőknek, akik között volt a nagyon szellemesen konferáló Dobai Sándorné igazgatónő két fia: Dr. Dobai Sándor ügyvédjelölt és Dobai Pál zenetanár, továbbá Sonkoly István hegedűművész. Az estély jövedelme a Szeretetszövetség javára 123 P-t tett ki.

A berettyóújfalui tanintézetek református növendékei Nemes Ferenc vallásoktató-lelkész rendezésében május 14-én az Anyák Napján, műsoros ünnepélyt rendeztek. A felemelően szép műsört nagyszámú közönség nézte végig, mely a csekély beléptidijakból szegény tanulók segélyezésére 50 P-t juttatott.

Debrecen. Presbiteri konferencia volt a debreceni Kistemplomban május hó 23-án, melyen résztvettek az egyházzrési tanácsosok és a gyülekezet is impozáns nagy számmal. Mezey Béla lelkész bevezető áhitata után D. Dr. Révész Imre püspök-lelkészelnök nyitotta meg a konferenciát, melynek illusztris előadója Dr. Enyedy Andor miskolci lekipásztor és tiszániumeni főjegyző, konventi belmissziói előadó volt, ki a reverzális kérdéstről tartott széles alapokra felépített, komoly értékű előadást. Elvi és gyakorlati szempontból tárgyalta az égető kérdést, mely országos probléma ugyan, de talán Debrecenben folyik éppen a legadázabb lélekhalászás és ellenreformáció a reverzálisok révén. A lelkeket erőteljesen megmozgató előadáshoz Kovács József és Nagy István lelkészek, valamint Dr. Tunyogi Szűcs Géza presbiter szoltak hozzá, majd D. Dr. Révész Imre püspök mondott zárószavakat s jelölte meg a teendők irányát.

A debreceni Kossuth-utcai egyházzrész templomának művészi kivitelű néphimzses úrasztali terítőket készített az egyházzrész Női Bizottsága és özv. Koncez Aurélné ny. leánygimnáziumi igazgató. Baja Mihály lekipásztor régóta hangoztatott kívánsága volt, hogy művésziellen és idegen stílusú úrasztali terítők helyett magyaros néphimzses művészi beccsel bíró darabokkal díszítsék a református templomokat. Ez a kívánság ment most teljesedésbe, amikor az egyházzrész Női Bizottsága és özv. Koncez Aurélné külön-külön egy-egy nagyszabású úrasztali terítő készítését határozták el. Özv. Koncez Aurélné terítője eredeti debreceni MANSZ-szöttes fehér szádán mezőségi mintával himzett és subrikával díszített kézimunka. Az egész valóságos remeke a magyar népművészetnek, amelyen mind a minta, mind pedig a kivitel esodálnivaló. A kézimunka értékét nagy mértékben emeli a debreceni egyházi társadalom szemében, hogy a nemeslelkű adományozó fáradságos munkával, saját kezeivel készítette. Az egész gyönyörű élénk színeivel úgy hat a templom közepén, mint egy szép nagy üde virágeszokor.

Az egyházzrész Női Bizottságának tagjai Antal Erzsike Dóczi-intézeti kézimunkatanárnő, Dr. Juhász-Nagy Sándorné és Péterffy Lászlóné elnöknők vezetése mellett bibliaórák keretében csaknem egy évig dolgoztak a hatalmas terítón.

MÁRAMAROS-UGOCSAI EGYHÁZMEGYE.

A máramaros-ugocsa-i egyház-
megye rendkívüli közgyűlése. Nagyszől-
ősről jelenti tudósítónk:

A máramaros-ugocsa-i református egyház-
megye Isáák Imre esperes és Nagy-Iday Ferenc
gondnok elnökle alatt Nagyszőlősen tartotta a vissza-
térés óta első és a kettészakított egyház-
megye egyesülését kimondó közgyűlést.

Ünnepélyes hálaadó istentisztelet előzte meg a köz-
gyűlést, a szent szolgálatot Lajos Sándor jan-
csikai lelkész, egyház-
megyei főjegyző imája vezette be,
majd Isáák Imre esperes mondott ünnepi prédiká-
ciót s mutatott rá azokra a posztványosító lörekekre,
amelyeknek célja az elnyomó eseh-ukrán uralom részéről
a magyar és református élet moesárba süllyesztése volt,
de amely elpusztító lörekevel ellen a nemzeti jellegét min-
dig híven megőrzött magyar református egyház halható-
san küzdeni meg nem szűnt. Isten kegyelme lehetővé
tette, hogy a Krisztusban és magyar jövőben vetett hit
meghozta a szabadulást, a visszatérést s az egyesülést.
Sok hibát kell kiköszörölnie a magyarnak, hogy a bold-
ogabb jövőt elérhesse, de aki hisz, meg fogja látni ezt a
szébb jövőt. A nagyszőlősi énekkar énekszámai után
Dr. Siménjaly Árpád mondott ünnepi
beszédet s mutatott rá a református egyház élévülhetellen
értékű munkájára, melyet a magyar kultúra és a magyar
élet megmentése érdekében az ígéhirdetés és az iskolák
úttján végzett. Az 1848: XX. törvénycikk teljes végre-
hajtásával, a magyar református egyházak, lelkészek és
tanítók hathatós megsegítésével kell a magyar kormány-
nak ellenértéket adnia a református hűség viszonzásául.
Isáák Sárka szavalta el még megrázó erővel
Isáák Imre „Három nagy sirásunk” című költeményét
s állt a közgyűlés a tárgysorozat letárgyalására.

Ünnepélyesen nyitotta meg Nagy-Iday Fe-
renc gondnok a közgyűlést, az esperes bibliaolvasása
és imádsága után deklarációt fogadtak el a kettészaki-
ított egyház-
megye újra egyesüléséről és a tiszántúli
egyházkerülethez csatlakozásáról. Isáák Imre
esperes indítványára Horthy Miklós kormányzó-
hoz hódoló felirattal, gróf Telki Pál miniszter-
elnökhöz, gróf Csáky István külügyminis-
terhez, Jaross Andor tárcanélküli miniszterhez,
viléz Bartha Károly hadügyminiszterhez,
Dr. Pataky Tibor államtitkárhoz, az egyházi
főhatóság tagjai közül Dr. Ravasz László és
Bertók Béla és Dr. Révész Imre püspö-
kökhöz, Dr. Balogh Jenő konventi és báró
Vay László tiszántúli egyházkerületi világi elnökök-
höz üdvözlő iratot intéz az egyház-
megye. A Kormányzó-
hoz intézett felirattal így hangzik: „A legelső magyar
ember, a magyar férjieszmény, országépítő viléz nagy-
bányai Horthy Miklós kormányzó urunk az első, akit
üdvözlő irattal köszöntünk visszatérésünk alkalmából. Faját
rajongóan szerető szív dobog felénk, fegyelmező létekerő
sugárzik belénk, országlás bölcsesége árad reánk jenkől
személyéből. Hűsünkbel való hűs, vérünkbel való vér
Horthy Miklós, aki hitet Krisztustól, lovagiasságot
Árpádtól, jövőbetekintést Istvántól, országlalpraállítást
Bélatól, igazságtévést Mátyástól, győzelemrelőrest Hu-
nyadi Jánostól, hithűséget hitvalló ősök haláláig hűségé-
től, diplomáciai ügyességet Bethlen Gábertól, okos mér-
sékletet Deák Ferenc-től, nagylelkűséget Rákóczi Ferenc-
től, lángoló lelkesedést Kossuth Lajostól, országépítő

okosságot Széchenyi Istvántól, kemény kiállást Tisza
Istvántól örökölt. Azért férjieszményünk Horthy Miklós,
mert benne annyi nagyságunk lelki kiválósága öltött
testet. Illesse őt el nem múló halánk, hogy országgyara-
pításánál reánk is kiterjesztette gondoskodó szeretetét.
Míg magyar református él a máramarosi havasok alján,
zúgó Tisza mentén, Ugoesa síkságán, nem szűnik meg
imádkozva áldani a szabadság zászlaját földünkre is
elhozott Horthy Miklósért a jóságos és nagykegyelmű
Istent. A Mindenható azzal áldja meg főméltóságú viléz
Kormányzónkat, hogy jó egészségben érje meg Magyar-
ország visszaállítását s lehessen országgyarapítóból or-
szágvisszaállító Kormányzónk!” Az esperes javaslatát
elgofadó közgyűlés percekén át viharos lelkesedéssel ünne-
pelt a Kormányzót.

A tárgysorozat során beerősítették huszti lelkészi
állásába Szécsényi Istvánt, elbúcsúztatták Szabó Béla
Pozsonyba távozott huszti lelkészt, egyház-
megyei pénz-
tornokká választották Párducz Rezsőt, jelirtak a nyír-
egyházi Leánykálvineum tanítónőképző-akadémiává fej-
lesztése érdekében a Kormányhoz, tudomásul vették espe-
res időszaki jelentését. A katonai és polgári hatóság az
ünnepélyen jelen volt.

K Ü L Ö N F É L É K

A Psalmus Hungaricus debreceni nagytemplomi
előadásáról jólesik néhány szóval megemlékezni.
Kivételes ünnepi óra volt az, amikor május 14-én,
vasárnap délután a rádió hullámai közel s távolba
elvittek a magasnívójú egyházzenei hangverseny
tisztá akkordjait. Bizonyára emelkedett a lelke
mindenkinek a nagyszerű kórusok hallatára...
De mennyivel nagyobb volt azoknak lelki élménye,
akik ott lehettek a Nagytemplom kupolái alatt;
láthatták az ünnepi közönséget, mely a hatalmas
csarnokokat zsúfolásig betöltötte; megérezhették a
szemekből kisugárzó fény titkos erejét s emelkedtek
a mérhetetlen tiszta magasságok felé, a dal és a zene
egy ritmusra csattogó szárnyain... Illesse nagy el-
ismerés mindazokat, akik a szokatlanul nagy méretű
karokat betanították és vezették: Bodnár Lajos,
Csősz László, Horváth Károly, Szigethy Gyula
tanárokat, főleg az ünnepi dirigenseket: Dr. Szűcs
Ferencet és Sauerwald Gézárt. Mindenekfelett pedig
a fáradhatatlan Jakucs István kollégiumi igazgatót,
ki az egész nagy vállalkozást teljes erkölcsi és anyagi
sikerre vezette.

Tájékoztató a missziói jelentőivek kitéltéséhez.
A lélekszámadatoknál a jelenlegi állapotot kell alapul
venni. A gyermekek istentiszteleti részvételén
a felvezetést értjük; gyermekistentiszteleten pedig kü-
lön a gyermekek számára tartott istentisztelet. A va-
sárnapi bibliai iskolai előkészítést a vezetők számára
a lelkészeknek kell végezni. Időszaki az a vasárnapi
bibliai iskola, amely az év egy bizonyos szakában,
pl. november 1-től február végéig tart. Lelkileg gondo-
zott ifjak, vagy leányok azok, kikkel bibliakörben,
vagy egyesületben foglalkoztak. Serdülő munka a
12—16 éves ifjak, vagy leányok lelkigondozása. Fiúk
vagy leányok bentmarasztalása a templomban helyen-
ként még fennálló ősi szokás. A házasságra lépők
előkészítésén lelki előkészítést kell érteni. A Biblia-
kört kisebb csoportban, közös eszmeeserével tartunk;

a bibliórán többen vannak jelen és nincs közös eszmecsere. Házi áhitatot végezhet a család, vagy a család együtt; a házi istentiszteleten a lelkes szolgál. Női bizottság az, amelyiknek nincs külön szervezete. Nőszövetség az, amelyik ügyrend alapján működik; a Nőegyletnek pedig külön alapszabálya van. A szeretetintézményekben tett látogatások alatt szervezett és rendszeres látogatásokat kell érteni. A szegényekről való rendszeres gondoskodás csak akkor szerepel a kérdőívben, ha az az egyház, a gyülekezet, vagy annak valamilyen alakulata részéről történik. A gazdasági helyzettel való foglalkozáshoz az egyháztagok megélhetésének, boldogulásának, gyermekeik elhelyezésének kérdései tartoznak. Az egyházmegyei előadókat arra kérem, hogy a számadatok összesítése és felsorakoztatása mellett általános helyzetképet feltáró jelentést is adjanak az egyházmegyében folyó missziói munkáról. Az egyházmegyei jelentőiben az I: 11., 17.; II: 2—3., 13., 25.; III: 2—3., 13., 25.; IV: 15., 17. kérdésekre a gyülekezetek többségéből beérkezett feleletek alapján inkább csak általánosságban és nagy vonásokban lehet feleletet adni. További tájékoztatást bárki kérésére készséggel ad: Dr. Enyedy Andor konventi missziói előadó, miskolci lelképásztor.

KÉTEZER FIATALEMBER A KIE LOSONCI NEMZETI KONFERENCIÁJÁN. Kétezer fiatalember részvételére számít a Keresztény Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége augusztus 12-től 15-ig Losoncon rendezendő Nemzeti Konferenciáján, ahol első ízben lesz alkalmunk a csonkaországi és a felvidéki ifjúságnak egymás testvéri közelségébe jutnia. Éppen ezért ennek a négyévenként megrendezésre kerülő konferenciának ezúttal az egység minél teljesebb kidomborítása az egyik legfontosabb feladata. Jelszava: „Mindnyájan egyik legyünk”, ami egyébként az ifjúsági egyesületek világszerte használt jelmondata, amely azonban új színezetet nyer a konferencia alkalmából. Ennek az egységnek bibliai megalapozását fogják kutatni a reggeli bibliakori tanulmányok során, figyelve különösen az apostolok közösségét, ahol „Mindnyájan egy akarral együtt valának.” Az egységnek az egész magyarság szempontjából való nagy jelentőségét fogja hangsúlyozni a konferencia vasárnap délutáni naggyűlése, amely az „Egymás felé hordozzátok” evangéliumi gondolatát fogja szívesen megvitatni a világra. Ennek az egységnek a bizonyoságú és bizakodó lelkületét fogják tárgyalni a délelőtti előadások, míg az esti gyűléseken az egységnek egyetlen alapjellelére és egyben beleélésére mutatnak rá az előadók: Jézus Krisztusra, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Ezzel a gondolatokkal fejeződik majd be és ebben esendül ki az egész konferencia, amely minden bizonnyal maradandó halált fog kifejteni mindazokra az ifjakra, akik nagyakozó lélekkel gyűlnek össze Losonc városának vendéglátó falai között. A KIE V. Nemzeti Konferenciája különben jubileus megünneplése lesz annak a lénynek is, hogy 25 évvel ezelőtt Losoncon tartotta nyári naggyűlését az Evangéliumi Keresztény Diákszövetség s ugyanezen Losoncon, a Lado jennsíkján táborozott az akkori Budapesti Ifjúsági Egyesület (BRIE) cserkészcsapata, amely a nagyraölt magyar cserkészmozgalomnak az Evangéliumon nevelkedett cserkészvezetők legjavát adta. A KIE-t egyébként familiáris kapcsolatok is kötik Losonchoz, amennyiben a KIE-mozgalom egyik megalapítója, Szilassy Aladár, valamint fia, ifjabb Szilassy Aladár, a magyar cserkészlet jórésztív megindítója is ennek a városnak a szülötte és porlado letemük is Losonc temetőjében nyugszik. A KIE Nemzeti Szövetsége minden fiatalembert nagy szeretettel hív és vár erre a nagyszabású ifjúsági megmozdulásra.

Az egyházak közötti testvériség a Brit Birodalom távoli országaiban sokkal jobban ki van fejlődve, mint magában az anyaországban. Szudáni hírek szerint ott 8 egyház és misszió megegyezett abban, hogy egy közös templomot építenek, amelyben valamennyi vallásfelekezet saját hitelvi és rendtartása szerint fog istentiszteleteket tartani s amelyben bizonyos alkalmakkor közös istentiszteletet is tartanak.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1500—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a tanárok távbeszélő díjkezdménye tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1939. évi április hó 11-én 2240—1939. elm. szám alatt kelt rendeletével a vallásfelekezetek által fenntartott középfokú tanintézetek tanárai részére távbeszélő díjkezdmény engedélyezése tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1939. évi május hó 1-én kelt 9. számában.)

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ezt a rendeletét azzal küldte meg valamennyi egyházi főhatóság-nak tudomásulvétel végett, hogy a főhatóságuk alá tartozó középfokú tanintézetek tanárainak biztosított távbeszélő díjkezdményre való igényjogosultság igazolásánál, valamint a jogosultság megszűnése esetén, a rendeletben foglaltak szerint járjanak el.

Utasítom az egyházi főhatóságom alatt álló egyházkerület valamennyi közép- és középfokú iskola igazgatóságát, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által kiadott rendelet értelmében járjanak el.

Debrecen, 1939. május 16.

Dr. Révész Imre, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1685—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a kiegészítő tanítók fogadalomtételle tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1939. évi április hó 24-én 96.510—1939. VI. ü. o. szám alatt a nemállami népiskolákhoz beosztott állami kiegészítő tanítók fogadalomtételle tárgyában valamennyi vármegyei kir. tanfelügyelőhöz és a keeskenéti kir. tanfelügyelői kirendeltség vezetőjéhez az alábbi rendeletet intézte:

„Az állami helyettes tanítók fogadalomtételéről szóló 54.028—1934. VI. számú rendeletemet a nemállami népiskolákhoz beosztott állami kiegészítő tanítóokra is kiterjesztem. Erről a kir. Tanfelügyelő urat tudomás és további eljárás végett azzal értesítem, hogy a már működő állami kiegészítő tanítók a fogadalmat legkésőbb 1939. május 15-ig tartoznak letenni.”

Utasítom egyházkerületünk valamennyi elemi népiskolát fenntartó egyházközösségét, hogy a nemállami népiskolákhoz beosztott állami kiegészítő tanítók fogadalomtételle alkalmából a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által kiadott rendelet szerint járjanak el.

Debrecen, 1939. május 16.

Dr. Révész Imre, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1856—1939. szám.

Tárgy: Szeptemberi és decemberi érettségi vizsgálatok.

KÖRLEVÉL

a kebelbéli középiskolák tekintetes Igazgatóságaihoz.

Értesítem gimnáziumaink és leánygimnáziumaink igazgatóságait, hogy az 1939. évi pótl- és javító érettségi vizsgálatok helyéül a mezőtúri református gimnáziumot jelöltem ki és az érettségi vizsgálatok idejéül a következő napokat állapítottam meg:

Szeptemberi pótl- és javító érettségi vizsgálat:
Szeptember 6-án írásbeli a magyar nyelvből.
Szeptember 7-én írásbeli a latin nyelvből.
Szeptember 8-án írásbeli a német nyelvből és esetleg görögnyelvi kiegészítő érettségi vizsgálat írásbeli része.
Szeptember 9. és 11-én szóbeli érettségi vizsgálat.
Decemberi pótl- és javító érettségi vizsgálat:
December 4—5. és 7-én írásbeli érettségi vizsgálat olyan sorrendben, mint szeptemberben.
December 8—9-én szóbeli érettségi vizsgálat.
Jelentkezni kell a mezőtúri református gimnázium igazgatóságánál:

a) írásban az összes szükséges okmányok egyidejű be-
küldése mellett a szeptemberi vizsgálatokra folyó évi aug. hó
22-ig, a decemberi vizsgálatokra folyó évi nov. hó 21-ig;

b) személyesen azon napot megelőző nap délutáni 2 óráig, melyen a vizsgázó a vizsgálat rendjén érdekelve van. A személyazonosság a vizsgálatra jelentkező részéről szükség esetén elfogadható módon igazolandó.
Debrecen, 1939 május 24.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1859—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a felvidéki területek oktatásügyének anyaországi iskola-rendszerre áttérése tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1939. évi április hó 11-én 133.200—1939. IX. ü. o. szám alatt kelt rendeletével a visszacsatolt felvidéki területek oktatásügyének az anyaországi iskolarendszerre való áttérése tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1939. évi május hó 1-én kelt 9. számában.)

Utásítom egyházkerületünk valamennyi elemi, közép-fokú, középiskola igazgatóját, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által kiadott rendelkezés értelmében járjanak el.

Debrecen, 1939 május 16.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1860—1931. szám.

KÖRLEVÉL

a Magyar Könyvnap támogatása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1939. évi április hó 13-án 45.746—1939. V. 1. szám alatt kelt rendeletével a Magyar Könyvnap támogatása tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1939. évi május hó 1-én kelt 9. számában.)

Utásítom a vezetésem alatt álló egyházkerület valamennyi közép- és középfokú, szakiskolák, valamennyi elemi népiskola igazgatóját, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által kiadott rendelkezés értelmében járjanak el.

Debrecen, 1939 május 16.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1893—1939. szám.

KÖRLEVÉL

az úszóiskolák és úszónapok megszervezése tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 113.373/1939. VII/2. ü. o. szám alatt kelt leiratával közli, hogy az úszni tudásnak nemzeti és egyéni fontosságát szem előtt tartva, a Magyar Úszó Szövetségnek kérelmére hozzájárult ahhoz, hogy azokban a helységekből, ahol arra lehetőség van (uszoda, dunafürdő stb.) a folyó tanév befejezése után, sde legkésőbb augusztus hó 14-i kezdettel úszótanfolyamok szerveztessenek, hogy azokban az 1924—1928. években született és úszni nem tudó közép- és középfokú iskolai tanulók képesített úszómester oktatása mellett szakszerű úszáskiképzésben részesüljenek. Az úszótanfolyamok vizsgával fejeződnek be és az úszni megtanultak az úszónap keretében emléklapot kapnak.

Egy-egy úszótanfolyamban 30—30 tanuló vehet részt. Ha valamely közép- és középfokú iskolában a jelentkező tanulók száma nagyobb, akkor több úszótanfolyam is szervezhető. Minden egyes úszótanfolyam időtartama 14 egy-mást követő hétköznap.

Az úszótanfolyamok előzetes megszervezésével és felügyeletével egy erre önként jelentkező tanár bizandó meg, aki az úszótanfolyamon résztvevő tanulókról a tanfolyam befejeztével a KISOK miniszteri biztosának (Budapest, V. Nikotmány-u. 3. szám) jelentést tartozik tenni, felsorolva a tanfolyamon résztvevő és úszni megtanult tanulók nevét. A felügyelő tanár az előző évi 20 pengő helyett az idén úszótanfolyamonként 35 pengő tiszteletdíjban részesül. E fölöemelt tiszteletdíj fejében azonban köteles a folyó évben az úszóiskolát anyagilag is megszervezni, vagyis az úszómesterek segéderők díjazásának, valamint a szegénysorsú tanulók részvétele biztosításának fedezésére szükséges összegel a felügyelő tanárnak kell előteremtenie.

A szó alatti úszóiskolák anyagi feltételeinek biztosítása érdekében megengedem, hogy a kimondottan szegénysorsú

tanulókra eső aránylagos összeg az iskola sportkörének terhére oly mérvben fizetessék ki, hogy a sportkör jövő tanévi működésének megkezdése esetleg anyagi hiányában lehetlenné ne váljék. A tehetősebb tanulóktól az aránylagosan reájuk eső összeget a felügyelő tanár személyesen beszédi, de ez az összeg nem haladhatja meg a rendes napi diák-belépő jegy hetven százalékát.

Felhívom ennél fogva közép- és középfokú iskoláink igazgatóit, hogy ezt a rendeletet az 1924—1928. években született és úszni nem tudó tanulókkal közöljék és a tanulókat a jelentkezésre megfelelő módon buzdítsák. Az úszótanfolyamra jelentkezett tanulók névsora, valamint a felügyelő tanár neve és pontos lakcíme a KISOK miniszteri biztosához folyó évi június hó 15-ig felterjesztendő. Nemleges jelentés is teendő.

A jelentések beérkezése után a KISOK miniszteri biztosa a Magyar Úszó Szövetséggel egyetértően fog dönteni, hogy melyik községben mikor és hány tanfolyamot rendez. Erről a megszervezéssel és felügyelettel iskolánként megbízott tanárt kellő időben fogja értesíteni.

Felhívom közép- és középfokú iskoláink igazgatóit arra is, hogy a június hónapban megrendezendő „Helyi középiskolai úszónap”-ot csak abban az esetben tartsák meg, ha az 1938. évben ilyen úszónapot nem rendeztek.

Debrecen, 1939 május 24.

Dr. Révész Imre, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1981—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a báró Eötvös József-kollégium 1939—40. tanévre szóló felvételi pályázata tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 46.790—1939. V. 1. szám alatt arról értesít, hogy a VKM Hivatalos Közlönyének legközelebbi számában megjelenik a báró Eötvös József-kollégium igazgatóságának az 1939—40. tanévre szóló felvételi pályázati hirdetménye.

Felhívom az egyházi főhatóságaim alá tartozó fiúgimnáziumok igazgatóit, hogy a szóbanforgó pályázatot a VIII. osztályos tanulókkal kihirdetés útján közöljék, amél is inkább, mert a Kollégium igazgatóságának jelentése szerint a multban előfordult, hogy a gimnáziumi igazgatók legnagyobb része a pályázati hirdetményt nem közölte a pályaválasztás előtt álló tanulóifjúsággal.

Debrecen, 1939 május 24.

Dr. Révész Imre, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1992—1939. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi lelképásztori hivatalhoz és a közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz.

Dr. Pap Károlynak, a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen a magyar irodalom ny. r. tanárának tiszteletére, főiskolai (akadémiai és egyetemi) tanári működésének 30. évfordulója alkalmából barátai és tanítványai „Emlékkönyv”-et adtak ki.

A hatalmas kötet az idősebb és ifjabb magyar tudós-nemzedékek kitűnő tagjainak — köztük debreceni Kollégiumunk megannyi volt vagy jelenlegi jeles tanárának, illetőleg növendékének — értékesnél értékesebb irodalom- és köztörténeti, nyelvészeti, esztétikai stb. vonatkozású dolgozataiból áll.

Mint hogy a dolgozatok nagy többsége Debrecennek, a magyar szellem-történet református vonatkozásaival, s egyéb, református egyháztörténeti vagy általában református vallási, egyházi, iskolai szempontból is figyelemreméltó kérdésekkel foglalkozik, és mint hogy maga az az illusztris személyiség, akinek tiszteletére a magyar tudományosság e nagyon jelentős új alkotása létrejött, egyetemi professzorsága előtt Kollégiumunk bölcészeti akadémiajának volt kiváló tanára, s mint tiszántúli református lelkészfiú, Kollégiumunkhoz most is szívvel-lélekkel ragaszkodik: legyen szabad az Emlékkönyvet (amelynek ára fűzve 15 pengő, kapható: Dr. Bertók Lajos debreceni könyvkereskedése útján) az egyházi és iskolai könyvtárak számára leendő beszerzés végett melegen ajánlanom.

Debrecenben, 1939 május 24.

Atyafiságos tisztelettel:

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

Az **álmódsdi** református iskolaszék pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett I. számú orgonista *kántortanítói* és az újonnan szervezett IV. sz. *fitanítói* állásokra.

I. számú kántortanítói állás javadalma az egyháztól 31 egységben 10 magyar hold szántó, 843 négyszögöl termő szőlő, 24 mázsa rozs, két legelő és erdőilletőség, természetbeni lakás kerttel. Fizetéskiegészítő segély az államtól.

A IV. számú tanítói állás javadalma az egyháztól ezidő szerint a mindenkori kezdő tanítói illetmény 20 (húsz) %-a, természetbeni lakás. A helyi javadalom és az államszegély végleges összegét 1940 június 30-a után fogja a vallás- és közoktatásügyi miniszter végképpen megállapítani.

Kötelességük díjvel szerint. Kántortanítónál énekkar vezetés, egyházi jegyzőség. IV. tanítónál behísszói és minden egyházi munkában tevékenység.

Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21 nap. A választás a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr jóváhagyása után lesz jogerős. Korteskedés, látogatás kizárási ok. A kántori állás azonnal, a IV. számú tanítói állás szeptember 1-én foglalandó el. Kérvények Református Iskolaszék Álmóds (Bihar m.) küldendők. Posta, távirtda helyben.

Békés református egyházközsége pályázatot hirdet a XI. számú 64. a XVII. számú 62 értékegységes *férfitanítói* állásokra, valamint a XVIII. számú lelkésztanítói állásra. Ha ezen állások valamelyikére helyben működő tanító választatnék meg, úgy annak az állására és díjlevelére történik választás. Az értékegységben föld és gabonajárándóság foglaltatik, melyhez még természetbeni lakás és államszegély járul. A XI. számú állásnál 550 Pengő, a XVIII. számú állásnál 680 pengő értékű hasznos tanyaépületi beruházás kötelezően megtérítendő az egyháznak. A XVII. és XVIII. számú állásoknál a fásítás díja is megfizetendő. Korteskedés

MENETREND. Érvényes 1939 május 15-től 1939 október 7-ig.

A vonat		Debrecenből hová indul?	Oda-érkezik	A vonat		Debrecenbe honnan érkezik?	Mikor indult?
neme	indul			neme	érkezik		
sz.	1-50	Püspökladány	2-45	m.	1-15	Nyíregyháza +	0-03
v.	4-12	Nyírbátor*	7-25	sz.	4-35	Budapest-nyugati	22-25
sz.	4-50	Nyírábrány	5-38	sz.	6-47	Nyírábrány	5-56
sz.	4-55	Ungvár	9-28	sz.	6-52	Tiszalök	4-41
m.	5-05	Füzesabony	8-15	v.	6-57	Nyírbátor	3-45
sz.	5-20	Tiszalök	7-47	sz.	7-02	Tiszafüred	3-54
sz.	5-45	Püspökladány	6-49	sz.	7-12	Nagykerek	5-41
s. a.	5-50	Nyírbátor	7-40	sz.	7-15	Nyíregyháza	6-05
m.	5-55	Balmazújváros	6-45	sz.	7-22	Püspökladány	6-17
m.	6-13	Csap	9-51	t.	7-42	Nagyléta	6-21
t.	6-21	Nagykerek	8-53	m.	7-55	Balmazújváros	6-53
sz.	7-24	Budapest-nyugati	11-28	s. a.	8-05	Nyírbátor	6-25
m.	7-40	Hajdúnánás	8-55	gy.	8-14	Munkács	5-14
sz.	7-58	Nagyléta	8-57	sz.	8-35	Tiszalök	6-18
m.	8-15	Nyíregyháza	9-27	sz.	8-58	Püspökladány	7-42
gy.	8-16	Budapest-keleti	11-13	sz.	9-10	Nyíregyháza	8-04
t.	8-17	Nyírábrány	9-23	sz.	10-06	Nyírbátor	8-26
m.	9-23	Hajdúszoboszló	9-50	s. a.	10-13	Nagyléta	9-14
m.	9-29	Derecske	10-01	m.	10-33	Hajdúszoboszló	10-06
gy.	11-53	Ungvár	14-51	m.	11-25	Hajdúnánás	10-10
m.	12-07	Füzesabony	15-27	v.	11-30	Nyírábrány	10-21
gy.	12-10	Budapest-nyugati	15-49	m.	11-35	Derecske	11-05
s. a.	12-15	Nyírbátor	13-55	sz.	11-40	Ungvár	7-30
sz.	12-25	Tiszalök	14-32	gy.	11-46	Budapest-nyugati	7-50
sz.	12-30	Budapest-nyugati	17-39	m.	12-23	Füzesabony	9-22
sz.	12-31	Nyírábrány	13-20	sz.	13-52	Budapest-nyugati	8-25
v.	14-00	Nyírbátor	17-12	sz.	14-02	Tiszalök***	11-48
sz.	14-27	Ungvár	18-52	t.	14-22	Nagykerek	11-35
m.	14-30	Nagyléta	15-29	m.	14-26	Csap	11-00
sz.	14-32	Nyírábrány	15-22	Á.gy.	15-24	Budapest-keleti	12-40
sz.	14-35	Tiszalök	16-42	sz.	16-12	Tiszalök**	13-57
sz.	14-40	Püspökladány	15-39	s. a.	16-18	Nyírbátor	14-35
m.	14-43	Balmazújváros	15-31	m.	16-45	Balmazújváros	15-51
sz.	14-51	Nagykerek	16-21	v.	16-54	Nyírábrány	15-47
Á.gy.	15-26	Ungvár	17-32	m.	16-55	Nagyléta	15-54
m.	16-00	Füzesabony +	19-45	gy.	17-04	Ungvár	13-59
s. a.	16-43	Nyírbátor	18-25	v.	17-50	Nyírbátor*	14-48
gy.	17-11	Budapest-nyugati	21-05	sz.	18-25	Nagykerek x ****	16-55
m.	18-43	Nyírábrány	19-28	gy.	18-35	Budapest-nyugati	14-50
sz.	18-45	Tiszalök	20-54	m.	18-39	Nyíregyháza	17-25
sz.	18-48	Ungvár	22-35	sz.	20-10	Füzesabony	16-45
s. a.	18-55	Nyírbátor	20-37	sz.	20-20	Püspökladány	19-04
sz.	18-58	Nagykerek	20-34	sz.	20-28	Tiszalök	18-14
sz.	19-00	Tiszafüred	22-10	s. a.	20-30	Nyírbátor	18-50
t.	19-30	Nagyléta	21-04	Á.gy.	20-33	Ungvár	18-25
Á.gy.	20-35	Budapest-keleti	23-20	sz.	21-13	Nagykerek + ****	19-41
sz.	21-44	Budapest-nyugati	5-00	sz.	21-20	Ungvár	16-39
sz.	21-45	Tiszalök	23-47	m.	21-30	Nyírábrány	20-46
gy.	21-45	Munkács	0-38	sz.	21-43	Budapest-keleti	18-50
sz.	22-23	Nyíregyháza	23-27	sz.	22-15	Budapest-nyugati	17-00
				m.	23-44	Füzesabony +	20-32

+ Vasárnap közlekedik.

* Csak esütörtökön közlekedik.

** V/15—VI/15. és IX/9-től közlekedik.

× Hétköznap közlekedik.

*** VI/16—IX/8-ig közlekedik.

**** V/15—IX/8-ig közlekedik.

a választásból kizárást jelent. Kötelesség díjlevél szerint. Pályázati kérvények a vallás- és közoktatásügyi miniszter 69.500—1934. számú rendeletének megfelelően felszerelve és választbélyeggel ellátva, július 1-én délig református iskolaszek címre küldendők. Az állások betöltésére — fenti pályázati hirdetés alapján — a miniszteri engedély megadása után kerül sor.

Győrtelek II. férfitanítói állásra pályázni lehet június 21-ig. Fizetés készpénz és lakbér. Elfoglalando szept. 1-én.

A **kunhegyesi református egyházközség** pályázatot hirdet az újonnan szervezett XIV. számú **tanítói** állásra. Pályázhatnak okleveles tanítónők. Fizetés: a kezdő tanítói illetmény 20%-a és törvényes lakspénz az egyházközségtől, a többi fizetés kiegészítő államségély. Kötelesség: a presbitérium által rábizott osztály vagy osztályok vezetése, belmissziói munkákban részvétel, a presbitérium által törvényes hatáskörben megállapított teendők végzése, beleértve a kántorhelyettesítést is. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől 21 nap. Választás a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása és az egyházi főhatóság megerősítése után válik jogerőssé. Presbitériumban a kellően felszerelt, választbélyeges borítékkal is ellátott kérvények Református Iskolaszék Kunhegyes címen küldendők. Az állás 1939. évi szeptember 1-én foglalando el.

A **mezőtúri református gimnázium** fenntartótestülete pályázatot hirdet egy nyugdíjazás folytán megüresedő, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kinevezése alá eső **rajzszakos rendes** és egy nyugdíjazás által megüresedő **latin-német szakos helyettes tanári állásra** a szabályszerű illetményekkel. A rendes tanárnak megválasztott rajztanár a rendes tanárnak járó állami fizetékiegészítést csak a rendes tanárok közé való rangsorolás után kapja meg.

Pályázhatnak olyan református vallású okleveles tanárjelöltek, vagy már állásban lévő tanárok, akik rajzból, illetőleg a latin-német nyelvből tanári képesítést nyertek.

A rajztanári állásra pályázók a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz, a latin-német szakos állásra pályázók a fenntartótestülethez címzett kérvényeiket, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, nős pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, nyelvismereteik, katonai szolgálatuk, egészségi állapotuk és esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandoók, június hó 20-ig az igazgatóságához küldjék.

Marjay Károly,
lelkészelnök.

TARTALOM:

Dr. Ravasz László: Szaboleska Mihály szobrának leplezésekor
Révész Imre: A megtanulhatatlan ének
A tiszántúli református egyházkerület tanácsulése Szaboleska Mihály szobrának leplezése Ókésken
Tartalalom — Hírek az egyházmegyékből — Különfélek — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Vasúti menetrend — Hirdetések

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal később fizetendő.
A gázvezetékeket **5 évi részletre** készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Főzőt, tűzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérbeadunk.

Díjlatlan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Minden nap
MEINL-kávét!
MEINL GYULA
kávébehozatali r. t.
1862.
Fióközlet:
Debrecen, Ferenc József-út 20.
Telefon: 14-93.

Írógép.

Legújabb modellű hordozható gép.
Kétszínű szalaggal, tabulátorral,
a nagy gép minden felszerelésével.
Teljesen új állapotban

300 pengőért,

havi 25 pengős részletre

eladó. CÍM A KIADÓBAN.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

SIPKOVITS BÉLA

tükrögyártás
üvegcsiszolás
hibás tükrök újjáöntése
Előszoba, fürdőszoba tükrök

Aranyérmes
kitüntetés

Debrecen, Nagyvárad-u. 15. Telefon: 22-96.

RUFF MIHÁLY

modern szobafestő, mázoló
és bútortényező vállalata

VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK****DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45-47. (Saját ház.) Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL****100-féle cikket vásárolhat,**
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét**az „UNIO“ Központi Hiteliroda**

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbíz-
ható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha
még nincs, igényelje irodánkban:**Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.****123 megbízható cégnél**nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen
jelent fizetési kötelezettséget! A havonta
megújuló állandó továbbvásárolhatóság jogával!**a „Takarékosság“
Kereskedelmi R.-T.**bevásárlási rendszere, mely a mai gazda-
sági helyzet legmegfelelőbb beszerzési
módját biztosítja a vásárlóközönség
számáraA „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utal-
ványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők**Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.****Földek, házak, telkek**
eladása, vétele, bérlete

Oggyében forduljon bizalommal

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. számJándi református egyházközségnek szállított 598 kilogrammos
„Gróf Bethlen István-harang“**ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!**MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE**Szlezák László**harang- és ércön-
tőde, harangfelszere-
lési és haranglábgyára**Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.**

(Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZ!
Telefon: 291-3-53KITÜNTETVE: Párisi világiállításon dísz-
oklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel,
több állami díszoklevéllelMielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes
bizalommal a régi és megbízható céghez!!!**SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!**Előnyös fizetési feltételek!
Költségtérítés és kiszállítás díjtalan!

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1939—1280.